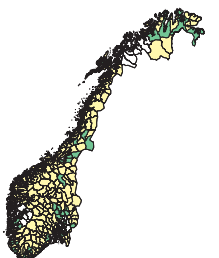

Porsgrunn

PORSGRUNN KOMMUNE

Årsrapport 2011

Ressurskommune universell utforming

Tiltak K1

Nasjonalt utviklingsprosjekt i fylkeskommuner og kommuner

Sammen om Porsgrunn

Bakgrunn

Porsgrunn kommune ved Utvalg for plan og kommunalteknikk vedtok i 2005 at Porsgrunn kommune skulle søke om deltakelse i et nasjonalt pilotprosjekt for universell utforming, initiert av Miljøverndepartementet. Porsgrunn ble valgt ut sammen med 15 andre kommuner, og kommunen opparbeidet i denne perioden nyttig kompetanse om universell utforming knyttet til ulike type planarbeid, både i form av overordnede planer med retningslinjer og bestemmelser, men også for detaljutforming og gjennomføring av byggeprosjekter med rutiner for medvirkning, bruk av sjekklister og utarbeidelse av prosjekteringsverktøy.

Som en videreføring av pilotkommunesatsingen, inviterte Miljøverndepartementet i samarbeid med Barne- og likestillingsdepartementet i 2008, pilotkommunene til å delta som ressurskommuner i det videre arbeidet med å styrke universell utforming. Ressurskommuneprojektet "K1 – Nasjonalt utviklingsprosjekt i fylkeskommuner og kommuner" kom i gang høsten 2009 og har varighet fram til og med 2013. Som ressurskommune skal Porsgrunn kommune bidra til å virkeliggjøre målene i Regjeringens handlingsplan "Norge universelt utformet 2025". Arbeidet er fordelt på 15 ulike departementer, og det øremerkes 20 millioner hvert år til tiltak som fremmer universell utforming.

Porsgrunn kommune mottar årlig 225.000 kroner i stimuleringsmidler til arbeidet med universell utforming. Det forventes av ressurskommunerollen at vi er en aktiv samarbeidspartner i det regionale og nasjonale formidlings- og utviklingsarbeidet for universell utforming, og bidrar med vår kunnskap og erfaring overfor andre kommuner.

Felles mål for ressurskommunene

Ressurskommunene skal bidra til å:

- Virkeliggjøre nasjonale mål i Regjeringens handlingsplan "Norge universelt utformet 2025"
- Gjennomføre handlingsplanens Tiltak K1 – Nasjonalt utviklingsprosjekt i fylkeskommuner og kommuner.
- Utnytte og formidle på en systematisk måte erfaringer som er nedfelt blant annet i rapporten "Universell utforming som kommunal strategi – erfaringer og resultater fra pilotkommunesatsingen 2005 – 2008" (T-1472).

Organisering og forankring av arbeidet

Utvalg for plan og kommunalteknikk er utnevnt til politisk styringsgruppe. Kommunalt råd for funksjonshemmede møter med fast representant i dette utvalget. Det politiske utvalget samt kommunens råd for funksjonshemmede, har fått regelmessige orienteringer om status for ressurskommunearbeidet.

Prosjektansvarlig for ressurskommunearbeidet er virksomhet for byutvikling, med prosjektledelse innunder avdeling for Samfunn og miljø ved Kjersti Berg. Prosjektmedarbeider er ergoterapeut Marit Kjelling som jobber ved Borgehaven bo- og rehabiliteringssenter.

I tillegg bidrar virksomhetene kommunalteknikk, byggesak og bygge- og eiendom på forespørsel i ulike prosjekter, for på denne måten å sikre den nødvendige tverrfaglige bredden, samt oppnå størst mulig effekt av kompetanseheving og bevisstgjøring. Vi ser imidlertid at det vil være hensiktsmessig å utnevne konkrete kontaktpersoner, for å sikre sektoransvaret og styrke den generelle implementering av arbeidet med universell utforming på tvers av virksomhetene i kommunen. Tverrfaglig og tverretattlig samarbeid er en forutsetning for å oppnå gode resultater med universell utforming.

Den gode dialogen som ble etablert med rådet for funksjonshemmede, representanter for Telemark blindforbund, Hørsellaget og Handikapforbundet gjennom pilotkommunearbeidet, er

videreført i ressurskommuneprosjektet. Brukerorganisasjonene fungerer som viktige rådgivere i konkrete prosjekter, bidrar med informasjonsformidling og deltar på temamøter og seminarer.

Beskrivelse av resultater for 2011

Denne rapporten tar for seg aktiviteter og prosjekter som Porsgrunn har bidratt til og gjennomført i 2011, med utgangspunkt i den felles nasjonale prosjektmalen for ressurskommunene, som er delt inn i hovedmål og resultatmål.

Prosjektlederrollen i Porsgrunn vekslet i 2011 mellom ergoterapeut Marit Kjelling og landskapsarkitekt Kjersti Berg, da sistnevnte var i foreldrepermisjon halvparten av året. Dette medførte at enkelte opprinnelig planlagte aktiviteter i 2011 ble lavere prioritert, til fordel for styrket fokus på andre områder, sett i lys av de ulike prosjektledernes fagbakgrunn og arbeidssted.

1 Hovedmål: Være forbilde og bidra til at andre kommuner øker kunnskap og innsats for universell utforming

1.1 Resultatmål: Ha gjennomført opplegg for kommuner

- Høsten 2010 inviterte Porsgrunn nabokommunen Skien til å delta som vennskapskommune og ny pilotkommune i nettverket for universell utforming. Som et resultat av dette, har de to nabokommunene fått anledning til å i fellesskap delta på nasjonale samlinger og lokale drøftingsmøter om potensielle samarbeidsprosjekter interkommunalt og regionalt.
- Våren 2011 holdt Porsgrunn kommune i samarbeid med Skien kommune, kompetansekurs om universell utforming (K5) for administrasjon og politikere i Bamble kommune. Porsgrunn kommune deltok med tre foredragsholdere fra henholdsvis plan, byggesak og ergoterapitjenesten.
- Mottatt besøk av politikere fra Bærum kommune, som fikk foredrag og befaringsom temaet byutvikling, inkludert universell utforming.
- Bistått med råd og veiledning ved henvendelser om universell utforming, og formidlet veiledningsmaterieell, prosjekteringsverktøy og prosjektrapporter.
- Gjennomført studietur til Trondheim kommune sammen med ressurskommunen Sortland, med bred tverrfaglig deltakelse fra samtlige tre kommuner. Dette ga nyttig erfaringsutveksling, og bidro til å styrke den tverretatlige kompetansen og forankringen.
- Deltatt på diverse kurs for å oppdatere fagkunnskapen innenfor et felt som stadig er under utvikling (Etterutdanningskurs NTNU; Planlegging og utforming av våre fysiske omgivelser, Friluftslivkonferanse i Haugesund v/DN og MD, m.m.)

Studietur Trondheim, befaringsom Berg studentby

Sirkusparken, Trondheim

2 Hovedmål: Være dialogpartner og bidragsyter i det nasjonale arbeidet for universell utforming

2.1 Resultatmål: Ha levert minst ett eksempel til bruk i nasjonalt arbeid om universell utforming

- Prosjekteringsverktøyet for publikumsbygg er et nyttig verktøy til bruk for arkitekter, saksbehandlere og byggeprosjektledere. Verktøyet ble utarbeidet i samarbeid mellom Trondheim og Porsgrunn, etter en opprinnelig mal (kravspesifikasjon) utarbeidet av Porsgrunn i 2002. Bystyret i Porsgrunn vedtok i 2008 at prosjekteringsverktøyet, nivå 2, skulle ligge til grunn for all kommunal byggevirksomhet for å sikre universell utforming av bygg rettet mot allmennheten. Direktoratet for byggkvalitet fikk i 2011 ansvaret om å revidere og videreutvikle prosjekteringsverktøyet til en nasjonal veileder, med oppdateringer som følger ny teknisk forskrift (TEK10). Porsgrunn kommune deltar i høringsgruppen for dette revisjonsarbeidet.
- I forbindelse med planlegging og gjennomføring av den internasjonale konferansen om universell utforming (UD2012) i Oslo i juni, har Porsgrunn kommune i samarbeid med Trondheim fått antatt "abstract" om prosjekteringsverktøyet for publikumsbygg, og dermed valgt ut som ett av faginnleggene på konferansen.
- Porsgrunn kommune har meldt inn forbildeprosjekter til en nasjonal veileder for uterom som Direktoratet for Byggkvalitet (tidligere Statens Byggtekniske etat) står ansvarlig for å utarbeide. Rådhusamfiet og Nordentorget ble gitt som eksempler til den nasjonale veilederen i form av beskrivelse og bilder.
- Vi jobber kontinuerlig med å implementere universell utforming i pågående byggeprosjekter i kommunen for å oppnå gode resultater som kan fungere som nasjonale eksempler. I 2011 har vi gitt innspill i prosjekteringsprosesser for følgende sentrale bygg og uterom: Kulturhuset Ælvespeilet, Heistad barneskole, boliger for funksjonshemmede i Rolandvegen, byggeplan for øvre del av Storgata og mulighetsstudien for strandpromenaden i forbindelse med rassikring av elvefronten.

2.2 Resultatmål: Ha stått til disposisjon for utvikling og gjennomføring av tiltak K5 i Regjeringens handlingsplan for universell utforming (Kompetanseprogram for politikere og ansatte i kommunene)

- Ergoterapeut Marit Kjelling har gjennom sin rolle som utdannet K5-instruktør, og i samarbeid med tilsvarende kursinstruktør i Skien kommune, sendt ut brev til kommuner i Telemark fylke med tilbud om kursopplegg for politikere og administrasjon. Så langt har kun Bamble kommune benyttet seg av den rause invitasjonen. Porsgrunn kommune er i dialog med Fylkesmannen i Telemark for å se på løsninger for at tilbud og gjennomføring av K5-kurs kan inngå i det pågående regionale utviklingsarbeidet.
- Gjennomført halvdagskurs i K5-programmet for Rådet for funksjonshemmede.

2.3 Resultatmål: Ha bidratt til utvikling av program med fokus på universell utforming i kommunesentraene (jfr. tiltak P1 i Regjeringens handlingsplan)

- Porsgrunn kommune bidrar med kunnskap om universell utforming i det pågående arbeidet med utarbeidelse av kommunal og regional planstrategi.

2.4 Resultatmål: Ha bidratt til nasjonalt utviklingsarbeid som angår geografiske informasjonssystemer for innhenting og presentasjon av data om universell utforming (jfr. tiltak P2 i Regjeringens handlingsplan)

- Porsgrunn kommune har bidratt med informasjon til Statens kartverks arbeid med utvikling av en nasjonal kartportal for tilgjengelighet i bygninger og uteområder.

2.5 Resultatmål: Ha bidratt til nasjonalt arbeid knyttet til friluftsområder og universell utforming (jfr. tiltak P3 i Regjeringens handlingsplan)

- Porsgrunn kommune har mottatt friluftslivmidler i 2011 fra Telemark fylkeskommune til følgende prosjekter:
- Kyststi på Heistad: videreføring av delstrekning med uu-standard fra Ordings odde til Hellås, Ørvik (kr 200 000).
- Oppføring av friluftstolett med uu-standard ved friområdet Ormerfjorden i Langangen (kr 250 000).

Friområde ved Borge:
Sandkasse med rullestoltilgjengelighet

Kyststi på Heistad: møteplass

Ny adkomst fra nyetablert hc-parkering

3 Hovedmål: Samarbeide med fylkene om kompetanseheving og formidling av gode eksempler til andre kommuner

3.1 Resultatmål: Ha deltatt som innleder på regionale konferanser/kurs for kommuner

- Bidratt i arbeidet med å lage film om stedsutvikling og møteplasser/benker, initiert av Telemark fylkeskommune, og i samarbeid med Skien, Porsgrunn og Bamble kommuner. Porsgrunns bidrag og vinkling i filmen hadde universell utforming som tema.
- Holdt innlegg om Porsgrunn kommunes arbeid med uu og uteområder på konferanse arrangert av Statens vegvesen våren 2011.

4 Hovedmål: Være pådriver og ta initiativ til å sette universell utforming på dagsorden i ulike nettverk og samarbeidsfora

4.1 Resultatmål: Ha bidratt til dagsorden i nettverk og samarbeidsfora

- Bidratt med foredrag på årsmøte i Norsk Ergoterapeutforbund for Telemark og Vestfold i september.
- Tatt i mot besøk av 50 landskapsarkitektstudenter fra UMB, Ås, som hadde Porsgrunn som mål for studietur i oktober innenfor temaet universell utforming. Vi gjennomførte et heldagskurs med foredrag og befaring i kommunen.
- Det ble gjennomført halvdagsseminar for gårdeiere i Storgata i Porsgrunn sentrum med innlegg om byrom og livet mellom husene, inkludert universell utforming.
- Holdt innlegg om Porsgrunn kommunes arbeid med uu og friluftsliv/nærmiljøanlegg på Folkehelsekonferansen i november på Hjalmar Johansen videregående skole, arrangert av Telemark fylkeskommune.
- Bidratt med kompetanse og innspill om universell utforming i etablerte og pågående nettverk og samarbeidsfora som Grenlandssamarbeidet, Framtidens byer/Bedre bymiljø, Bystrategiarbeidet og Bypakke Grenland.

5 Hovedmål: Formidle kunnskap og resultater i ulike nettbaserte og trykte medier

5.1 Resultatmål: Har fått publisert artikler, nyhetsoppslag o.a.

- Linker til fem kortfilmer om universell utforming (utarbeidet i samarbeid med Oslo og Skien kommuner) er lagt ut på kommunens hjemmeside.
- Kortfilmene ble vist som forfilmer på Porsgrunn kino i én måned sammenhengende høsten 2011 (i forbindelse med Den Europeiske Mobilitetsuka).
- Filmen om stedsutvikling og møteplasser/benker er lagt tilgjengelig på Telemark fylkeskommunes hjemmeside, samt oversatt til engelsk.

6 Hovedmål: Initiere og delta i delprosjekter sammen med andre kommuner og nasjonale/regionale kompetansemiljøer

6.1 Resultatmål: Ha initiert/deltatt i delprosjekter

- Fem kortfilmer om universell utforming ble ferdigstilt vinteren 2011. Filmprosjektet var et samarbeid mellom Skien, Oslo og Porsgrunn kommuner, og filmene er laget av avgangsstudenter ved Westerdals reklameskole. Filmene fikk tredjeplass i en internasjonal konkurranse om universell utforming, arrangert av "Design for All Foundation" i Spania. Porsgrunn kommune var representert ved varaordfører ved finalen i Barcelona i februar 2011.

Evaluerings

Porsgrunn kommune kan vise til mange gode resultater i perioden som ressurskommune. Viktig fokus for de siste resterende to årene av prosjektperioden, blir å fortsette jobben med å utarbeide rutiner for tverrsektorielt samarbeid, samt ytterligere styrke den administrative og politiske forankringen i kommunen. Utnevnelsen av nye politikere etter fjorårets kommunevalg, medfører et behov for ekstra oppfølging med hensyn til å sikre forståelse og bevissthet omkring den samfunnsøkonomiske nytteverdien av å sikre universell utforming i kommunens oppgaver.

Vi erfarer at universell utforming er et tema som er i stadig faglig utvikling, og som krever regelmessig oppdatering og faglig påfyll. Samtidig er det nettopp dette som gjør fagfeltet til enhver tid spennende og utfordrende å jobbe med.

I tillegg til å styrke innsatsen innenfor forankring og kompetanseheving, vil vi i den resterende prosjektperioden arbeide for å få på plass et tettere samarbeid med regionalt nivå. Fylkesmannen og fylkeskommunen er gjennom sine ansvarsområder, viktige medspillere for å oppnå økt kunnskapsnivå og bevissthet om universell utforming i øvrige kommuner i fylket. Dette samarbeidet har vi god tro på vil bli styrket i den kommende og avsluttende perioden av K1-prosjektet, som følge av Telemarks nylig gitte status i nettverket som pilotfylke fra høsten 2011. Det regionale arbeidet vil i første omgang omfatte en kartlegging av tilgjengeligheten i nærfriluftslivsområder, men også det pågående arbeidet med Bystrategi Grenland og Bypakke vil innlemme universell utforming i de kommende planprosessene, og bli viktige arenaer for å fremme universell utforming på tvers av kommunegrensene.

